

Notes sobre la Baronia de Montbui

als segles XVI i XVII

La meua intenció seria poder escriure alguna cosa sobre la història de Santa Eulàlia en aquests segles, però hom es troba amb dos impediments considerables: per un cantó la manca de documentació que el nostre poble té i per altra banda el fet prou conegut que Santa Eulàlia fins el segle XIX formà part de la Baronia i per això la història de la Baronia és de fet la història de tots els pobles que la formaven.

En el segle XVI es produeix a la Baronia de Montbui un canvi molt important en la seva organització i per tant en el seu desenvolupament històric: deixa d'estar sotmesa al senyor feudal de Montbui i passa a la jurisdicció del Consell de Cent de Barcelona. El fet succeí concretament l'any 1490 en virtut de l'anomenat «Privilegi de l'Entrega», però el canvi efectiu no es portà a terme fins l'any 1522.

Aquest fet, aparentment tan sols d'ordre polític, té una importància cabdal perquè convertir-se la Baronia en «Carrer i Braç» de Barcelona significava passar a gaudir, tots els seus habitants, dels mateixos privilegis que tenien els ciutadans barcelonins i, sobretot, suposava poder tenir una administració pròpia de caràcter més o menys democràtic. A partir d'ara la Baronia es governarà mitjançant un Consell format pels representants de cadascun dels pobles, a part d'un batlle, 4 jurats i un clavari (tresorer), en total 26 persones. En principi l'elecció d'aquests càrrecs es feia per votació entre tots els caps de casa, després hi van haver altres retocs.

Aquesta és la introducció política al tema que ens serveix per a veure altres canvis segurament més importants. Econòmicament, el disposar d'una administració pròpia va significar la creació de tota una colla de mètodes o elements que substituïen alguns dels antics impostos feudals i permetien la subsistència de la Baronia; ens referim als impostos (talles, trentès, delmes, etc.), que es cobraven entre els veïns de cadascuna de les parròquies. En principi sembla que el canvi va ésser favorable ja que aquests tributs, malgrat fossin més nombrosos, no eren tan feixucs com els antics.

Del segle XVI es conserva poca documentació. Coneixem part de l'evolució demogràfica dels pobles de la Baronia, que és positiva en tots ells, excepte Lliçà, que té una pèrdua petita entre 1500 i 1570. El creixement de la població acostuma a anar acompanyat d'un creixement econòmic que permet mantenir-la; de dit creixement no en tenim xifres, tan sols sabem que durant el segle es produeix un augment del sou dels jurats de la Baronia; normalment aquest és un indicador del desenvolupament econòmic però no tenim altres arguments per a confirmar-ho.

Disposem, però, d'un altre tipus de documentació que ens pot ajudar: la familiar i la comarcal. Sabem, per exemple, segons els llibres de comptes de la vila de Granollers, que durant aquest segle XVI no es produeixen mo-